

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Doradca klienta

(524902)

Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej nieklasyfikowani

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Doradca klienta

(524902)

Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej nieklasyfikowani

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Doradca klienta (524902)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [546]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce (źródło): <https://www.pwste.edu.pl/2018/10/05/doradca-klienta-indywidualnego>
[dostęp: 31.10.2018].

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności).....	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu.....	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący.....	3
2. OPIS ZAWODU.....	4
2.1. Synteza zawodu.....	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania.....	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy).....	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne.....	6
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie.....	7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	8
2.7. Zawody pokrewne	8
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	8
3.1. Zadania zawodowe	8
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Nawiązywanie i budowanie długotrwałych relacji z klientem ...	9
3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Sprzedawanie produktów i usług	9
3.4. Kompetencje społeczne.....	10
3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.....	11
3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji.....	11
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO.....	11
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	11
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	12
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	14
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.....	14
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	15
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	15
7. SŁOWNIK POJĘĆ	16
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	16
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	18

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Doradca klienta 524902

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Asystent ds. wsparcia sprzedaży.
- Doradca klienta indywidualnego.
- Doradca przedsiębiorstw.
- Doradca serwisowy.
- Konsultant sprzedaży.
- Przedstawiciel.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 5249 Sales workers not elsewhere classified.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna. Działalność firm centralnych, doradztwo związane z zarządzaniem.
- Sekcja S – Pozostała działalność usługowa. Pozostała indywidualna działalność usługowa.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- wyników badań i analiz prowadzonych w projekcie PO KL (2011–2013) „Rozwijanie zbioru krajowych standardów kompetencji zawodowych wymaganych przez pracodawców”,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspercki:

- Marzena Wilczyńska – Szkoła Podstawowa nr 1, Olsztynek.
- Sławomir Wardzyński – Ekspert niezależny, Olsztynek.
- Magdalena Makać – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Magdalena Jackman – PBS sp. z o.o., Sopot.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Małgorzata Domańska-Plichta – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Magdalena Jackman – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Iwona Kacak – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Ryszard Pieńkowski – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Sebastian Stefański – PBS sp. z o.o., Sopot.

- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Daria Świsulska – PBS sp. z o.o., Sopot.

Recenzenci:

- Beata Kiecana – Mary Kay Cosmetics Poland sp. z o.o. , Warszawa.
- Iwona Kątna – Notus Finance, Gdynia.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Jacek Śmiarowski – KWLM Inwestycje sp. z o.o., Gdańsk.
- Kinga Skiba – Firma Usługowa KSJ, Kinga Skiba, Sopot.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Doradca klienta, w oparciu o analizę potrzeb klienta, rekomenduje i sprzedaje produkty, usługi, rozwiązania dla interesantów indywidualnych i biznesowych.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Doradca klienta jest zawodem o charakterze usługowym. Celem doradcy klienta jest wsparcie kupującego w wyborze optymalnego rozwiązania, uwzględniającego jego potrzeby i oczekiwania.

Doradca klienta jest również odpowiedzialny za nawiązywanie i utrzymywanie długotrwałej, opartej na zaufaniu relacji z klientami oraz budowanie pozytywnego wizerunku firmy, którą reprezentuje.

Doradca klienta powinien posiadać umiejętności analizowania rynku pod kątem dostępnych ofert oraz zdolności łatwego nawiązywania i utrzymywania kontaktów z klientami, zarówno indywidualnymi, jak i biznesowymi.

Sposoby wykonywania pracy

Praca **doradcy klienta** polega m.in. na:

- identyfikowaniu i analizowaniu potrzeb klienta w celu przygotowania optymalnej oferty sprzedażowej dopasowanej do jego oczekiwań,
- doradzaniu i prezentowaniu klientowi wybranych propozycji produktów, usług lub technologii i rozwiązań (przygotowuje prezentacje),
- sporządzaniu raportów sprzedażowych⁵.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2 i 3.3. Kompetencje zawodowe.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Miejscom pracy **doradcy klienta** mogą być pomieszczenia biurowe, np. w sklepach, punktach usługowych, instytucjach finansowych, salonach sprzedaży różnego rodzaju produktów. Może również świadczyć swoje usługi w terenie, spotykać się z klientami we wskazanych przez nich miejscach.

W zależności od miejsca wykonywania obowiązków i specyfiki branży, charakter pracy może być stacjonarny lub wymagać przemieszczania się (np. dojazd do klienta). Jest to zazwyczaj wielogodzinna praca w pozycji stojącej lub siedzącej, dlatego szczególnie ważne jest organizowanie jej zgodnie z zasadami BHP, ochrony ppoż. i wymaganiami ergonomii.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Doradca klienta w swojej pracy zawodowej wykorzystuje m.in.:

- urządzenia biurowe, takie jak: laptop, telefon, faks, drukarka, skaner,
- specjalistyczne programy komputerowe,
- samochód w przypadku dojazdu do klienta.

Organizacja pracy

Organizacja pracy **doradcy klienta** zależy od wielu czynników, m.in. od:

- branży, profilu firmy,
- typu obsługiwanego klienta (indywidualnego – częściej w punktach obsługi klienta; biznesowego – ze względu na rangę interesanta częściej występuje konieczność dojazdu do klienta),
- typu oferowanych usług.

Doradca klienta pracuje w stałych godzinach odpowiadających godzinom funkcjonowania firmy zatrudniającej pracownika lub w czasie nienormowanym, związanym z obsługą klienta w dogodnym dla niego terminie.

Praca jest samodzielna lub zespołowa, może być wykonywana pod nadzorem. Istnieje również możliwość realizowania przynajmniej części zadań zdalnie.

W pracy doradcy klienta bardziej liczą się efekty niż liczba przepracowanych godzin. Stąd też ma on z reguły sporą swobodę w ustalaniu czasu swojej pracy.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Zagrożeniami dla zdrowia występującymi w zawodzie **doradcy klienta** są m.in.:

- obciążenie układu mięśniowo-szkieletowego,
- uszkodzenie narządu wzroku,
- przeciążenie narządów mowy,
- zaburzenia psychosomatyczne, w tym związane ze stresem i odpowiedzialnością,
- wyczerpanie emocjonalne i wypalenie zawodowe,
- wypadki komunikacyjne podczas docierania do miejsca spotkania z klientem i powrotu.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **doradca klienta** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- sprawność układu kostno-stawowego,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność narządu słuchu,
- sprawność narządu mowy,
- sprawność narządów równowagi,
- ogólna wydolność fizyczna;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- ostrość słuchu,
- ostrość wzroku,
- rozróżnianie barw,
- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- zmysł równowagi,
- zręczność rąk,
- zręczność palców,
- spostrzegawczość;

w kategorii sprawności i zdolności

- dobra pamięć,
- łatwość wypowiedzania się w mowie i/lub w piśmie,
- łatwość przechodzenia z jednej czynności do drugiej,
- predyspozycje do postępowania z ludźmi,
- zdolność nawiązywania kontaktu z ludźmi,
- zdolność utrzymywania pozytywnych relacji z klientami,
- rozumowanie logiczne,
- zdolność koncentracji uwagi,
- radzenie sobie ze stresem,
- zdolność skutecznego negocjowania,
- wytrwałość,
- zdolność analizowania i systematyzowania złożonych problemów;

w kategorii cech osobowościowych

- elastyczność i otwartość na zmiany,
- samodzielność,
- samokontrola,
- asertywność,
- odporność na działanie pod presją czasu,
- punktualność,
- gotowość do tworzenia i podtrzymywania sieci kontaktów z klientami,
- komunikatywność,
- lojalność,
- dyskrecja,
- wysoka kultura osobista,
- dążenie do osiągnięcia celów,
- empatia.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.4. Kompetencje społeczne; 3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Ze względu na wydatek energetyczny praca w zawodzie **doradca klienta** zaliczana jest do lekkich. Występuje w niej jednak obciążenie umysłowe, związane np. z analizowaniem, rozwiązywaniem problemów i podejmowaniem decyzji.

W zawodzie **doradca klienta** wymagane są: dobry wzrok i słuch, sprawny aparat mowy (z uwagi na potrzebę nawiązywania relacji i komunikacji z klientami) oraz ogólna sprawność układu kostno-stawowego, umożliwiająca swobodne przemieszczanie się.

Przeciwwskazaniami do wykonywania zawodu są: wady wzroku i słuchu niepodlegające korekcji oraz wady wymowy w stopniu utrudniającym komunikowanie się. Znaczne upośledzenia narządów ruchu mogą utrudnić wykonywanie podstawowych czynności w profesji. Osoby z epilepsją, ze względu na specyfikę pracy, nie powinny wykonywać tego zawodu, ponieważ wiąże się ona z dużym stresem i napięciem, które mogłyby prowokować napady.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Obecnie (2018 r.) do podjęcia pracy w zawodzie **doradca klienta** preferowane jest wykształcenie średnie (liceum ogólnokształcące, technikum, szkoła policealna).

W zależności od branży, większe szanse na zatrudnienie będą miały osoby z określonym wykształceniem kierunkowym, np. ekonomicznym, samochodowym, budowlanym, spożywczym, które jest zgodne z asortymentem sprzedawanych produktów / usług w konkretnej firmie / instytucji.

W zależności od branży wymagane może być wykształcenie wyższe (najlepiej w kierunku zgodnym z rodzajem świadczonego doradztwa).

Dla podjęcia pracy w zawodzie **doradca klienta** bardzo istotne jest doświadczenie zawodowe, m.in. umiejętność budowania relacji z mediami, praktyka w sprzedaży i profesjonalnej obsłudze klienta.

Doradca klienta powinien poszerzać swoje kompetencje w zakresie znajomości produktu, wiedzy branżowej, technik sprzedaży oraz tzw. kompetencji miękkich, biorąc udział w szkoleniach organizowanych w przedsiębiorstwie zatrudniającym lub prowadzonych przez producentów towarów, dostawców usług lub zewnętrzne ośrodki szkoleniowe.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Podjęcie pracy w zawodzie **doradca klienta** ułatwia posiadanie:

- dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w pokrewnych zawodach szkolnych,
- dyplomu ukończenia studiów I lub II stopnia na kierunkach, np.: prawo, zarządzanie, marketing, reklama, administracja lub ekonomia.

Dodatkowymi atutami przy zatrudnieniu doradcy klienta są:

- posiadanie prawa jazdy kategorii B,

- posiadanie certyfikatów i świadectw potwierdzających udział w szkoleniach tematycznych z zakresu doradztwa, jak również branżowych związanych ze specyfiką działalności danego przedsiębiorstwa / instytucji.
- znajomość biznesowego języka angielskiego, potwierdzona certyfikatem.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Zdobywając doświadczenie w pracy **doradcy klienta** oraz kończąc szkolenia branżowe, np. z zakresu budowania relacji z klientami, technik negocjacyjnych, technik sprzedaży, w zależności od branży, w której pracuje, możliwy jest jego awans na starszego doradcę klienta, kierownika działu czy regionalnego kierownika sprzedaży.

Dalszy rozwój zawodowy połączony jest często z koniecznością uzyskania wykształcenia wyższego.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2018 r.) w zawodzie **doradca klienta** nie ma możliwości potwierdzania kompetencji zawodowych w systemie edukacji formalnej i pozaformalnej.

Okręgowe Komisje Egzaminacyjne oferują możliwość poświadczenia kompetencji zawodowych w zakresie kwalifikacji w zawodach szkolnych w zależności od wybranego profilu kształcenia.

Uczelnie wyższe, wydając dyplom ukończenia studiów I lub II stopnia, potwierdzają nabycie odpowiednio tytułu licencjata lub magistra np. na kierunkach: marketing, reklama lub ekonomia.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl/> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl/>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **doradca klienta** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	422201
Osobisty doradca do spraw zakupów (personal shopper)	516904
Organizator obsługi sprzedaży internetowej	524402
Pośrednik usług medycznych	524906

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **doradca klienta** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Analizowanie potrzeb klienta.
- Z2 Analizowanie rynku produktów/ usług.
- Z3 Prezentowanie oferty dostosowanej do potrzeb klienta.
- Z4 Prowadzenie dokumentacji sprzedażowej.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Nawiązywanie i budowanie długotrwałych relacji z klientem

Kompetencja zawodowa Kz1: Nawiązywanie i budowanie długotrwałych relacji z klientem obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Analizowanie potrzeb klienta	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
Zasady nawiązywania i utrzymywania relacji z klientem; Metody aktywnego słuchania; Psychologiczne typy klientów; Preferencje zakupowe klienta; Metody komunikacji z klientem; Zasady gromadzenia informacji o kliencie.	Budować pozytywne relacje z klientem; Zadawać pytania klientowi, aktywnie słuchać w celu uzyskania niezbędnych informacji od klienta; Analizować informacje na temat potrzeb, preferencji klienta, jego zachowania zakupowego; Identyfikować cechy wpływające na decyzje zakupowe klienta; Komunikować się z klientem w sposób dostosowany do jego potrzeb; Gromadzić i aktualizować informacje dotyczące preferencji klienta.

Z2 Analizowanie rynku produktów/ usług	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
Źródła informacji o rynku, branży, konkurentach; Techniki analityczne oferty produktowej konkurentów np. <u>analiza SWOT</u>¹; Pojęcia: cena a <u>popyt</u>⁴ i <u>podaż</u>³; Obowiązującą ofertę produktową firmy.	Wyszukiwać informacje o rynku, trendach, konkurencji; Analizować słabe i mocne strony oferty produktowej konkurentów; Analizować rynek konkurencji pod względem takich cech, jak np.: cena produktu/usługi, dostępność, koszt dostawy i czas realizacji; Rozpoznawać podaż/popyt na rynku w zakresie wybranej grupy produktów; Sporządzić analizy marketingowe dla określonych produktów/ usług.

3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Sprzedawanie produktów i usług

Kompetencja zawodowa Kz2: Sprzedawanie produktów i usług obejmuje zestaw zadań zawodowych Z3, Z4, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z3 Prezentowanie oferty produktowej dostosowanej do potrzeb klienta	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
Możliwości funkcjonalne, techniczne, <u>specyfikację produktową</u>⁶; Preferencje i oczekiwania klienta; Analizy marketingowe dla określonych produktów/ usług; Metody prezentacji oferty produktowej;	Analizować dostępne rozwiązania pod kątem dopasowania parametrów produktu do potrzeb klienta; Wybierać warianty oferty produktowej pod kątem oczekiwań klienta; Definiować potrzebne parametry produktowe;

• Specjalistyczne oprogramowanie do sporządzenia prezentacji produktów; • Techniki sprzedaży produktów i usług; • Zasady skutecznej komunikacji z klientem w zakresie prezentacji oferty produktowej; • Metody budowania wizerunku firmy; • Techniki wywierania wpływu i argumentowania; • Zasady etyki w biznesie; • Dokumentację sprzedaży produktów/ usług; • Metody pozyskiwania informacji zwrotnej od klienta.	• Przygotowywać <u>ofertę handlową</u>²; • Dostosowywać prezentację produktów/ usług do ich specyfiki oraz typu klienta; • Przygotowywać prezentację produktu z wykorzystaniem narzędzi informatycznych; • Dostosowywać sposób zachowania, ekspresji i wystawiania do poziomu akceptowanego przez klienta; • Doradzać oferty produktowe klientowi; • Uzasadniać swoje rekomendacje; • Budować pozytywny wizerunek firmy; • Prowadzić rozmowy telefoniczne; • Formułować komunikaty pisemne; • Argumentować rzeczowo wybór usługi lub produktu; • Przestrzegać zasad etyki w biznesie; • Zawierać umowę kupna/ sprzedaży z klientem; • Diagnozować stopień zadowolenia klienta.

Z4 Prowadzenie dokumentacji sprzedażowej	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIĘTNOŚCI – potrafi:
• Zasady sporządzania dokumentów sprzedażowych oraz ofert cenowych; • Zasady dokumentowania sprzedaży produktów/ usług; • Zasady sporządzania raportów sprzedażowych; • Zasady obsługi niezbędnych programów komputerowych, baz danych, arkuszy kalkulacyjnych, edytorów tekstu; • Zasady archiwizowania dokumentów zgodnie z obowiązującymi zasadami prawa w zakresie archiwizacji.	• Sporządzać dokumenty sprzedażowe oraz oferty cenowe; • Powadzić niezbędną dokumentację dotyczącą ofert i sprzedaży; • Sporządzać raporty sprzedażowe; • Korzystać z programów komputerowych do sporządzania i archiwizowania dokumentacji sprzedażowej; • Archiwizować dokumentację zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w zakresie archiwizacji.

3.4. Kompetencje społeczne

Pracownik w zawodzie **doradca klienta** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

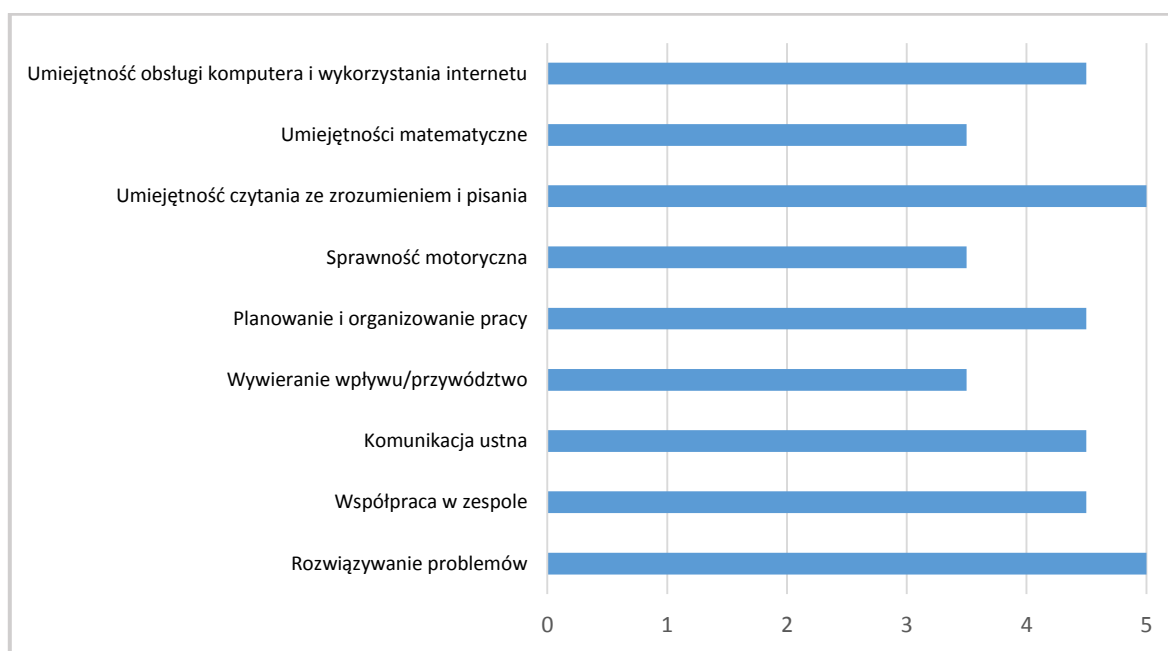
W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za realizację swoich zadań wykonywanych w zakresie doradztwa na rzecz klienta.
- Dostosowywania zachowania do zmiennych okoliczności pracy.
- Dokonywania oceny swoich działań i ponoszenia odpowiedzialność za ich skutki.
- Pracy samodzielnej lub współdziałania w zespole w zakresie realizacji zadań w obszarze doradztwa.
- Dokonywania oceny swoich działań w ramach zespołów, w których uczestniczy i przyjmowania odpowiedzialności za ich skutki w zakresie doradztwa.
- Planowania, organizowania i realizowania doradztwa w wyznaczonym czasie.
- Komunikowania się z klientami poprzez skuteczne słuchanie, mówienie i pisanie.
- Kierowania się etyką i odpowiedzialnością w zakresie realizacji zadań związanych z zapewnianiem wsparcia dyrektorowi.

- Doskonalenia współpracy i komunikacji ze wszystkimi partnerami wewnętrznymi oraz zewnętrznymi, którzy uczestniczą w procesie sprzedaży produktów/ usług.

3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien posiadać zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego ważność kompetencji kluczowych dla zawodu **doradca klienta**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **doradca klienta**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **doradca klienta** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisu kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl/>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl/>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Możliwości zatrudnienia w zawodzie **doradca klienta** stwarzają liczne firmy i instytucje różnych branż. Zawód doradca klienta dotyczy sprzedaży produktów i usług, a proces sprzedaży i obsługi

klienta jest kluczowy dla większości firm, bez względu na branżę, stąd zapotrzebowanie na ten zawód jest duże.

Doradca klienta może pracować m.in.:

- we wszelkiego rodzaju przedsiębiorstwach prowadzących bezpośrednią sprzedaż swoich produktów i usług,
- w firmach prowadzących obsługę procesów sprzedaży na rzecz podmiotów zewnętrznych,
- w bankach i innych instytucjach finansowych,
- w salonach sprzedaży,
- w biurach nieruchomości,
- w agrobiznesie,
- na infoliniach w centrach obsługi klienta (call centre).

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzwodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2018 r.) w ramach systemu kształcenia zawodowego w Polsce nie przygotowuje się kandydatów do pracy w zawodzie **doradca klienta**.

Kompetencje przydatne do wykonywania zawodu można uzyskać, podejmując:

- kształcenie w szkole średniej w zawodach szkolnych o profilu np. ekonomicznym, samochodowym, budowlanym, spożywczym, który jest zgodny z asortymentem sprzedawanych produktów / usług w konkretnej firmie / instytucji,
- szkolenie w ramach kwalifikacyjnego kursu zawodowego w zakresie kwalifikacji w zawodach szkolnych w wybranym profilu, który jest zgodny z asortymentem sprzedawanych produktów / usług,
- studia I i/lub II stopnia na uczelni wyższej np. na kierunkach: marketing, reklama, ekonomia.

Kształcenie w zakresie kwalifikacyjnego kursu zawodowego (dla dorosłych) mogą prowadzić:

- publiczne szkoły zajmujące się kształceniem zawodowym,
- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych i prowadzące kształcenie zawodowe,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki doksztacania i doskonalenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.

Kwalifikacje w zawodach szkolnych potwierdzają (również w trybie eksternistycznym) Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Szkolenie

Pracodawcy we własnym zakresie prowadzą szkolenia dostosowane do specyfiki firmy i branży. Głównie dotyczą znajomości procedur wewnątrz firmy, produktów / usług oferowanych przez firmę, nauki języków obcych czy doskonalenia ich znajomości.

Możliwe jest również podnoszenie kompetencji **doradców klientów** poprzez udział w kursach i szkoleniach organizowanych przez zewnętrzne ośrodki szkoleniowe. Warto jednak dodać, że w przypadku gdy pracodawca nie zleca takiego szkolenia pracownikowi, a on sam chciałby się doszkalać, zwykle musi samodzielnie pokryć koszty szkolenia.

Przykładowa tematyka szkoleń może dotyczyć:

- rozwoju kompetencji organizacyjnych i komunikacyjnych,
- technik negocjacyjnych
- technik sprzedaży,
- asertywności,
- komunikatywności,
- tworzenia pozytywnego wizerunku,
- odporności na stres.

Organizatorzy szkoleń poświadczają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami/zaświadczeniami.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.ore.edu.pl/category/ksztalcenie-zawodowe-i-ustawiczne>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<https://zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych –<http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Obecnie (2018 r.) wynagrodzenie osób pracujących w zawodzie **doradca klienta** jest bardzo zróżnicowane. Średnie miesięczne wynagrodzenie w tym zawodzie wynosi 3300 zł brutto w przeliczeniu na jeden etat. Co drugi doradca klienta indywidualnego/detalicznego zarabia od 2600 zł do 4200 zł; wynagrodzenia doradców klienta biznesowego są z reguły istotnie wyższe. Ponadto szeroko stosowany jest prowizyjny system wynagradzania, uzależniony m.in. od:

- wielkości firmy i jej kapitału,
- branży i regionu, w którym działa firma,
- wykształcenia i stażu pracy osoby zatrudnionej,
- zakresu obowiązków i czasu realizacji zadania.

Pracownicy w zawodzie mogą również liczyć na świadczenia pozapłacowe. Do najczęściej stosowanych należą: prywatna opieka medyczna, telefony komórkowe, samochody służbowe, zajęcia sportowo-rekreacyjne.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczegolach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **doradca klienta** możliwe jest zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami.

Warunkiem niezbędnym jest identyfikacja indywidualnych barier, dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z lekkimi zaburzeniami psychicznymi (02-P) np. depresją, pod warunkiem, że są pod stałą opieką lekarską i przyjmują leki,
- słabo słyszących (03-L), gdy stosują aparaty słuchowe zapewniające komunikację,
- z dysfunkcją narządu wzroku (04-O), pod warunkiem, że możliwa jest korekcja wady za pomocą szkieł lub takiego dostosowania stanowiska, aby stworzyć szansę wykonywania prac z odpowiednią dokładnością,
- poruszających się na wózkach inwalidzkich (05-R), pod warunkiem zniesienia barier architektonicznych,
- chorych na epilepsję (06-E), pod warunkiem, że ryzyko występowania ataków jest możliwe do określenia.

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>.

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.10.2018 r.

- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1-8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).

Literatura branżowa:

- Gut J., Haman W.: Psychologia szefa. Szef to zawód. Wyd. III. Wydawnictwo Helion, Gliwice 2015.
- Szczerba G.: Menadżer doskonały. Komunikacja. Wydawnictwo Złote Myśli, Gliwice 2013.

Zasoby internetowe [dostęp.31.10.2018]:

- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>

- ESKK Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu - instytucja edukacyjna zajmująca się kształceniem na odległość: <https://eskk.pl/kurs-sekretarka/program-kursu>
- Humanizacja pracy: <http://www.humanizacja-pracy.pl/witryna/index.htm>
- Marketing i Zarządzanie: <https://wnus.edu.pl/miz/pl/page/46>
- MDDP, Akademia Biznesu spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie: <http://www.szkolenia-biznesowe.biz/kategoria/szkolenia-dla-asystentek>
- Miesięcznik Benefit, artykuł zredagowany przez Panią Monikę Brzezińską-Szetela – konsultantkę psychologii i komunikacji interpersonalnej: <http://www.miesiecznik-benefit.pl/index.php?Wiad=1763>
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Projekt Zintegrowany System Kwalifikacji: <http://kwalifikacje.edu.pl>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.

Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, częściowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.

Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Analiza SWOT	Podstawowa metoda analizy strategicznej przedsiębiorstwa. Nazwa metody jest akronimem angielskich słów: strengths (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse potencjalne lub zaistniałe w otoczeniu), threats (zagrożenia prawdopodobne lub istniejące w otoczeniu).	https://mfiles.pl/pl/index.php/Analiza_SWOT [dostęp: 31.10.2018]
2	Oferta handlowa	Propozycja sprzedaży lub kupna towarów, albo usług, określająca istotne warunki przyszłej umowy kupna-sprzedaży.	https://mfiles.pl/pl/index.php/Oferta_handlowa [dostęp: 31.10.2018]
3	Podaż	Ilość dobra, jaką sprzedawcy są gotowi zaoferować przy różnym poziomie ceny oraz przy założeniu niezmienności innych elementów charakteryzujących sytuację na rynku.	https://mfiles.pl/pl/index.php/Poda%C5%BC [dostęp: 31.10.2018]

4	Popyt	To ilość dobra, jaką nabywcy są w stanie zakupić przy różnych poziomach ceny; zamiar i oferta kupna poparte odpowiednią sumą pieniędzy, jaką dysponuje ewentualny nabywca.	https://mfiles.pl/pl/index.php/Popyt [dostęp: 31.10.2018]
5	Raport sprzedażowy	Raport ilościowy, dotyczący bezpośrednio poziomu realizowanej sprzedaży i jakościowy, przedstawiający wskaźniki istotne z punktu widzenia klienta i zyskowności firmy. Powinien być dostosowany do specyfiki organizacji i odnosić się do założonych celów. Pozwala to na bieżąco kontrolować realizację firmowego planu sprzedaży na każdym szczeblu, poniesione koszty i wskaźniki rentowności.	https://www.dworaczynski.pl/raporty-sprzedazowe [dostęp: 31.10.2018]
6	Specyfikacja produktu	Podanie cech, które będzie posiadał dany produkt.	https://edu.trans.eu/sloownik/specyfikacja-produktu [dostęp: 31.10.2018]

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.